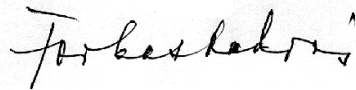

FARKAS ANDRÁS

**BOSZORKÁNY-
ÉJSZAKA**

Misztérium

1955.

A handwritten signature in cursive script, reading "Farkas András".

FARKAS ANDRÁS EDDIG MEGJELENT MUNKÁI:

Útrakészen

- versek - 1943.

Ez is színház

- Szatíra - 1988.

A lényeg, avagy az Isten kabalája

- Drámai költemény - 1988.

A téma megkísértése, avagy az Isten drámája

1988.

Oratórium a pokoljárásról

- Versek - 1990.

Hajnalban, félve, este

- Poéma - 1990.

Töredékek

- Versek - 1991.

A légerszázad énekei

- Versek - 1991.

Mozaikjátékok

1992.

Isten bohóca

1993.

Mózes

1993.

Apokalipszis

1993.

Nyomatott a Radó Nyomdában, 3300 Eger, Balassa u. 30.

tel/fax: 36/314-084 ct.: Radó István. 1993.

A szerző kiadása.
Minden jog fenntartva. u ISBN 963 450 369 1

Személyek:

Faust,
Faust anyja,
Margit,
Margit anyja,
Margit apja,
Mefisztó,
Vulcanus,
Vulcanus felesége, Gertrudis,
Vulcanus lánya, Gratia,
Vulcanus fia, Godefried,
Godefried szeretôje, Clara,
Vulcanus szolgálja, Famulus,
Mercurius, Vulcanus és Faust barátja,
Bíró,
Polgármester,
Áruló,
Diplomata,
Hadvezér,
Próféta,
Kalmár,
Lányok, asszonyok, nyomorultak,
boszorkányok, rendőrök,
a rendkívüli és mindennapi élet tarka
nyomorultjai,
táncosok, tömeg, ami mindig egy kicsit
érthetetlen,
az érzések és a testi élet vámszedői és
elesettjei a szöveg szerint,
férfiak, akik nem mindig viselkednek
eszményien.

Történetünk történhetett volna 1940.
májusának utolsó szombat estéjén, Európa
egyik csendesebb, tudományos
központjában, ahol a középszerűség és a
képmutatás születnek, lakást kapnak és nem
halnak meg soha. A misztérium nem történt
meg, csak álom maradt olyan ember
számára, aki lelki adottságainál fogva fekete
bárány az emberek között.

A misztériumot önmaga miatt írta

meg, de írásának célja az ember maga, aki
– minden ellenkező híresztelés ellenére –
jobb szeretne lenni önmagánál. Az apró
sorok emléket kívánnak állítani néhány
olyan pillanatra, amikor a hit
fennségessége, a csalódás keserűsége és a
testi vágyak váltóláza elborította szenvedő
lelkivilágát.

Valamit a szereplőkről: az átlag-
európai lelkéből valók. Nem műveletlenebb
és nem képzetlenebb egyik sem a
mindennapnál, a közfoglalomnál, amelyben
a piszok és a tisztaság utáni vágy
édestestvérek.

A misztérium alapeszméje: a férfi
ábrándjai kielégíthetetlenek. A fáradtság és
a vigasztalódás, a béke utáni vágy és a
szerelem egy ágyban fetrengenek, amíg az
ember szívét dobogni hagyja féltékeny
nagyénje: a Sors.

A misztériumban nem történnek
szabályosan a dolgok, mert érzékeltetni
akarta a szerző azokat a szándékokat,
amelyek az emberi formákat használják és
kihasználják. Szerző – szakmai ismeretei
ellenére – a nagy pert úgy bonyolítja le,
ahogy az a valóságban meg nem történhetik,
de mert az emberek hiszékenyek, rabjai a
csodák lehetőségének, önmaguk
lelkivilágának, így találta megnyugtatónak.

A misztérium nem utánzat, nem akarja
újjáteremteni a Faust-legendát: a XX. század
emberét eleveníti meg – lélek szerint.

Eger, 1955. július

ELŐSZÓ

Lány:

Az ég alján nagy szélböglya
Felhőkéből. Rájaszáll a nap,
És mintha végképp megnyugodna,

Arcán mosoly, csók játszanak.
A szénaboglya felparázslík,
Máglyává izzik hirtelen,
Ragyog az összeroppanásig,
Hogy aztán semmivé legyen –
A nap, ahogy nagy láza éget,
Emléket alkot. A halott
Szemével látja a vidéket.
A csillagok a meghalót
Ragyogják, mintha ô ragyogna
Meg az elégő szénaboglya.

Fü:

Elérkezünk az éjszakához.
Az éj sötét, titkos, szeles.
A vágy nagy tetteket határoz,
Magány a csendben célt keres.
Szemünk kutat ezer titokban,
Lelkünk belül vihart kavár,
Eszmék rövid csóvjája lobban,
Hiszünk s csalódunk nagyhamar.
Lábunk a szürke földbe botlik,
Sejtésünk csaknem végtelen,
Szemünk elér a karcsú holdig,
Testünkben ég a szerelem,
Hűek vagyunk az éjszakához,
Mert sorsunk mindent meghatároz.

I. Felvonás

Vidéki város ápolt parkjában Faust
Margitot, szerelmét várja találkozóra.

Faust: *(ábrándozva sétál, mozdulatait
a belső vívódás idegessé teszi, felnéz az
erősen beesteledett égre, nyújtózik egyet s
mintha gondolatain vitatkozna)*

Az ember lelke változik.
Sokféle, tarka az anyag,
Amely megejtő titkait
Izgatja új munkára fel,
De száz törvény betűivel,
Tartalmával viaskodik
S így veszti el szép napjait.

– Az ember lelke, mint a föld,
Magabazárt kis végtelen,
Ahol minden zugot betölt
A kétkedés, a vak elem.
– A földön cifra tengerek
Mélyén a fel nem tárt világ
Játszik setét komédiát.
Ott is minden gyűlöl, szeret:
Hidegvérű, lassú halak
Sziszegve falják a halat,
Amíg a bús tengerfenék
Időbe írná énekét.
– A szárazföldek ormain
Sziklák merednek ég felé.
Nyakuk körül száz sas kering,
És vijjog, mintha értené
A mindentörő változást.
– Megindít és porig aláz,
Hogy még mennyit nem ismerünk
A földből! Tűz csak belseje?
Mi és mért történik vele?
Elég csak annyi, hogy a föld
Hátán a mozgás örököl
Mozgást és az izzadt anyag
Törvény miatt anyag marad?
Elég nekünk, ha magyaráz
A pillanatnyi megszokás,
Aztán elhullunk, lemegyünk,
Mert nem volt teljes életünk?
– Megindít és porig aláz,
Hogy nincsen semmi változás
S tétségünkben. Vaksötét
Markolja sorsunk üstökét.

– A lelkünk? Olyan, mint a föld.
Csak sorsa van, amit betölt.
A lelkünk, mint a föld, anyag
S ezerfajtan anyag marad.
Az indítékát ismerem?
Hol van, ahol lélek terem?
Ki szülte meg a mozdulat
Első lázát?
Lelkünk miatt?
– Évezredek nem látszanak,

Csak a megfogható anyag.
És higgyek? Hínnem kellene,
Mert tegnap is sütött a nap,
Folytak folyók, az emberek
Ölték egymást kenyér miatt,
– S ha nem csal meg a képzelet,
Vagy az emlék szívem helyett –
A testem mondta, hogy szeret.
– A szám dadogta hitemet.
S már nem hiszem. Mért nem hiszem?
Ki válaszolja? Senkisé –
(Türelmetlenül ég felé dobja két kezét)
– Hol van lapály a lelkemen,
Tágas fennsík, ahol a csend
Kutyája ôriz csendesen?
Lapály vagy fennsík? Nyugalom
Ott sincs, mert az igénytelen
Férgek egymást rágják agyon.
Sorsuk csak undor, förtelem
A csúszós-mászós talajon.

– A lélek mért egy nagy világ,
Amelynek minden részlete
Elbírna száz újabb csodát
S majdnem megörlünk bele,
Hogy néha a jövőbe lát?!
Mért nem lehet kis kódarab
A lelkünk? Kô, kicsi, kemény,
Amely nem mozdul, ott marad
Nyugodtan, elrendelt helyén.
Vagy lenne lelkünk egy darab
A nagy sziklából! Csak a szél
Marná testét és sas szava!
Azaz, hogy mégsem! – Éjszaka
Sötétség, nappal fény eszi,
Vízcseppek irgalmatlanul
Ôrlik testét évszázadok
Hitével s egyszer mélybehull
A szikla, bárhogy is ragyog,
Por lesz belôle, csak a múlt –

– Jó, jó – Ha így kell lennie,
Ne menjünk innen messzire!
A perc a percnak adja át

A változás mozdulatát!
Új formában az ó-anyag,
Mióta él a pillanat,
Megvan – így el nem vesztetünk!
Ragyogjon hát igézetünk!
Az ember lelke, mint a föld,
Ezerformán kap életet,
Formából formát örököl,
Szenved, vitatkozik, szeret,
Elfárad, ébred, nyugtalan,
Mert mindig újabb célja van.
– A cél az élet részlete,
Nem múlik el a semmibe.
Látszatra ôrzi titkait,
Újabb tettekrôl álmodik
S adódik olykor, hogyha kín
A változás, hát szenved
A kint – Ember! Nay ormain
Az álmodásnak emberi
Szavakkal eskümet teszem:

Célom valóráváltani,
Amit csak ritkán álmodott
Elöttem ember: az anyag
Nyűgét ledobni, magamat
Örökre szabadítani
A formáktól s csak én, csak én
Élhessek változatlanul
A mozdulatlanúság ölén,
Ahol már nincsen pusztulás,
Ahol már csak énem vigyáz,
Ahol örök jelen a múlt,
Levés van változatlanul,
Ahol jövő már nem jöhet!
Mindenség, halld meg eskümet!
– Az ember sorsa a tudás
És az véges. A végtelen
Faustnál kezdôdik. Vigyázz!!
Én én vagyok s embertelen!!
(A fák között mozgás támad,
szellôféle,
az éjszakai homály holdsütésszerűen
derengeni kezd

és váltja a sötétet. Faust türelmetlenül ide-oda futkos)
Nem várok és nem késhetek!
Kezdjünk hát újabb életet!
Az élet könnyű-tiszta hab,
Ha a lelünk szabad marad.

Margit: *(friss virágszirmokat ölel, ahogy belép, Faust elé megy)*

Rosszkor jövök, kedves Faust?!

Faust: *(felocsúdik, közelebb lép a lányhoz)*

Margit, nem jössz rosszkor sosem.
Virágot hoztál, kedvesem?

Margit: Kedvenc virágaid, Faust.
Gondoltam, fáradt vagy, ha unsz
Dolgozni már, hozok neked
Új illatot, új színeket.

(Tréfásan legyezi Faustot a virágcsokorral)

Tavasza van, kint az este már
Igazi szerenádra vár.

Faust: Mit mond az esti szerenáda?

Margit: Álmodást hoz éjszakákon át,
Hívó estétől reggelig
Csók mézével megtelít.

Faust: Gyerek vagy, alig értheted
A félig indult életet.

Margit: Nem értem. Nem. Csak a szívem

Kívánja párját. Ezt szabad?!
Öreganyám meséiben
Úgy volt: legény, lány perc alatt
Szerettek. Nem igaz talán?
Így mondta az öreganyám!

Faust: *(megsimogatja)*
Margit, te szép, te álmodó.
Testednek száz varázsa van,
Igaza, időben elfogyó,
Megerthetetlen, nyugtalan
Varázs: az első szerelem.

Keresd meg párját!
Margit: *(Faust mellé cirmosodik)*
– A tiéd!

A te szerelmed kell nekem!
Faust: Az én szerelmem? Semmiség,
Elhunyt, rég ellobbant parázs,
Belőle semmit nem találsz.

Lefonnyadt csókját kurta szél
Seperte el. Dal nem beszél,
Hogy éltem át a nász szelíd,
Testünkbe-fojtott vétkét.
Nincsenek bennem csillagok.
Most már bolond s tudós vagyok.
Hogyan mintázzam párodát?

Margit: Szeretlek. És az ég alatt
Az ember mindent megtehet,
Ha hisz – és én hiszek neked.

Faust: Első szerelmet nem lehet
Hazudni. Folt van lelkemen,
Szemből elpusztult a fény,
Rajongás sincs már véremen.
Szegény Faust vagyok, szegény.
Hogyan hitetném el veled,
Hogy az első te vagy nekem?
Volt első az első helyett?

Margit: Bármit mondasz, hiszek neked.

Ha kell, elvesztett hitedet
Helyetted, érted élem át,
Hogy nekünk éljen a világ.

Faust: Azt játszom, mintha érteném.

Margit: Életre indul a remény
A tettben. Add erős kezéd!

Faust: A kéz babrál csak s nem vezet.

Margit: *(játszik Faust kinyújtott kezével, ujjáival)*

Kezed feje az érezet
Úgy lüktet, mint sebes folyók.
Mind-mind a szívedig vezet.
Ezt érzik mind a milliók.

Faust: Tán nekem is így lenne jobb,
De vérem lassul, egyre fogy,
S ahelyett, hogy ezt érteném,
Kínokra indít a remény.

Részeg: *(betántorog a színre,*

kezében üveggel, csapzott hajjal,
dalol).

„Csak egy kislány van a világon,
Az is az én drága galambom” –
(nagyot csuklik, eszelősen nevet)
Galambom, hol vagy, merre jársz?
Szerelmed késik, nem vigyáz.
Iszom, galambom, amiatt.
Hogy még nem érted vágyamat!
(dúdolva a dallamot elmegy).

Faust: (a részeg után néz)
Túl van már az élet delén
És részeg. Tán álmodja csak,
Hogy volt a kedvese ölen.
Asszonyra vágyódik szegény,
Pedig csak részeg. Rút, vacak
Szesz mérgét szívta s azt hiszi,
Hogy az ő testét szétveti
A mámor s azzal lesz teli
A nagy világ – Olyan kicsi,
Olyan múlandó a hatás
A szeszben. És soem vigyáz
Lelkünkre –

Margit: Hagyd a részegét!
Mi tiszták, emberek vagyunk.
Szerelmünk füstté égeti
A bűnt, mert tud felejteni.

Faust: Ha én tudnék felejteni!
Ha én nem lennék úgy teli
Bemocskolt perceimmel – én,
Akit az ifjúság telén
A sors alig öltöztetett
Ruhába –

Margit: Hagyd a perceket,
Amiket még megült a gyász!
Új élet jön múltad megett
És benne örömet találsz.

Faust: Öröm? Kívülről nem jöhet.
Hiába látom az eget
A földről, csak távol marad.
iába nézem madarak
Szállását, nem megyek velük,
Mert én, csak én van mindenütt.
Csak gyenge ember ez az én.

Margit: (észreveszi, hogy az
éjszakából
fény gyullad, rájuk vetődik, alak –
kirajzolódik.

Félénken Fausthoz simul. Ruhájukat
szél borzolja)

Az éjfél biztatása már.

Faust: A könnyre és hajnalra vár.

Margit: Egymásra hajtja szirmait

Minden virág –

Faust: És az segít

A nyugalanságon?

Margit: Segít –

(Zene szűrődik messziről, majd
közeledik,

aztán táncosok önfelelt kacagása
hallatszik,

ének, ahogy beözönlenek lenge ruhájú
lányok és ifjak.)

Táncosok: Szelíd virágot a virág

Pompázó koszorúba fon.

Fonódik két karom reád

Táncotringó derekadon.

Izzó szívem szívedre üt,

Mámorra hajtja testedet

S az éjszakában mindenütt

Szerelem sóhajt és nevet –

Férfihang: Ki félti, hogy az éjszaka

Nem bírja nászunk?

Táncosok: Senkisé!

Férfihang: Ki bírja azt ki egymaga,

Hogy nem szerethet?

Táncosok: Senkisé!

Lány: Lennél a párja annak is,

Aki nem hisz, hitvány, hamis?

Lányok: Mit bánom én, ha én hiszek.

A semminél már kedvesebb,

Amit ma ingyen megkapunk.

Testünkön át szólal dalunk.

Férfi: A percnék örök ára van.

Megéri az?

Lányok: Meg – bárkivel!

Lány: Szerelmünk nem haszontalan,

Mert azt sosem felejtjük el!

Lányok: Sosem, sosem felejtjük el!
Ha a parc hív akárkivel –
Férfi: Mi azt szeretnénk hinni már,
Ha a lány a legényre vár,
Csak egyre vár – a többinek
búcsúzó búcsút intenek –
Lány: *(a táncos forgatag közepére áll
és az extázis hangján énekel):*
Izzó szíved szívemre üt,
Mámorra hajtja testemet,
Az éjszakában mindenütt
Szerelmem sóhajt, kér, nevet –
(mámorosan felkacag)
Faust: *(hagyja Margitot és közelít a
táncosokhoz)*
Honnan jöttök? Megálljatok!
Lány: *(nevetve)* Ne bánts meg a
pillanatot!
Táncosok: Nem mondjuk meg,
honnan jövünk!
Férfi: Tiéd a gondunk, örömünk –
Lány: Amíg vagyunk – Ha
elmegyünk,
Emléked együtt száll velünk –
(nevetve közel megy Fausthoz)
Faust: Együtt repül gond és öröm?
Fagy és láz szíven, bőrömon?
Táncosok: *(férfiak, nők egyétfonódva
énekelnek)*
Tüzes virágot a virág
Nászágymra koszorúba fon,
Izzó vérem vágyik terád,
Új nász készül ágyékodon –
Testedre száll láz és idő,
Testemben hulló tűz lobog,
De a mámor fölébe nő
Mindennek s pusztít, álmodók!
Lány: *(kiugrik a táncolók közül, karját
széttárja)*
Ki félti, hogy az éjszaka
Árván hagy minket?
Férfiak: Senkisé!
Lány: Ki félti, hogy majd egymaga
Marad a férfi?

Lányok: Senkisé!
Férfi: Menjünk, fussunk, repülhetünk!
Férfiak: Az éjszaka segít nekünk.
Lányok: Szerethetünk, segíthetünk!
Lány: Szeretésből áll életünk.
A testi megköveteli,
A lelki indul sejtetni,
A mindenség megműveli
A nászt – boldogságunk miatt.
Férfi: Mindenhez forró vágy tapad.
Ne késsünk! Mért is táncolunk?
Ölelj! Ölelni van okunk!
Férfiak: Ölelni minden éjszaka,
Mintha örökké tartana –
Lány: Nem tart örökké?
Lányok: Semmisé!
Férfi: Még nem tudom és nem hiszem.
Férfiak: Nincsen olyan, aki vigyáz
Törvényeinkre?
Lány: Nem lehet
Alkudni a törvény helyett?
A vágy rettentő származás,
Boldog jelen, a képzelet
Belátja végét s végtelen
Szeretne lenni – Nem lehet?
Férfi: Mindennek vége van. Hiszem.
A vágy, a láz a testeken
Ezerszer újraszületik
A mindigvárt ítéletig,
De az csak késik s megy tovább,
Kíséri sorsunk lábnyomát.
Lány: Ezt most találtad ki! Mese!
Férfi: Bölcsébbet nem mondok sose.
Lány: Olcsó vigasztalás, hazug!
Férfi: Igazat sír a szél, ha zúg.
Lányok: Nekünk nem szél kell,
szerelem.
(együtt sírnak mindnyájan)
Férfiak: *(felharsannak)*
A mámor ráncszállt, végtelen!
(táncba kezdenek)
A mámor szállt ránk, végtelen,
A vérünk robban és pezseg,
Virágot adj és add kezéd,

Szerelem kell, csak szerelem –
(A dallamot harsogva ismétlik és
elszaladnak.)

(A fény elhomályosodik, a lányok is
elmennek, a zsongás elnémul, messziről
visszaszűrődik a táncosok hejehujázása,
majd csend.)

Margit: Fausthoz közelít szerényen,
alázatosan, a szerelem bájával.)

Nem húz a szíved messzire?

Faust: Ha húz, törődöm én vele?

Margit: Ha mi is elmennénk velük,
Nem lenne jó?

Faust: Nem – Mindenütt

Követ a belső fájdalom.

Hogyan tegyem túl magamon

Sajátmagam? Mindig vagyok!

Margit: Mégis hiszem, hogy boldogok
Lehetnénk –

Faust: Én ember vagyok.

Testem felében a halál,

Másik felében éhezés

A halhatatlanság felé.

Két ilyen fél sosem egész.

Egyik fél néha értené,

Hogy a földön van a helyem,

A másik meg csak azt hiszi,

Hogy itt minden nagyon kicsi,

Hogy halni és pusztulni kell

Idővel, térrel, semmivel –

Margit: De lelkünk is van, az viszi
Sorsunkat új utakra el?!

Faust: Hagyd el! Ez már nem érdekel.

A lélek tán külön világ,

Talán csak furcsa álmódás,

Folyton cselekvő, nagy csalás,

Ahol az ész nem éli át

A rejtett teljességeket,

Ahol minden igaz lehet,

Mert nem tudjuk, mimért s hogyan

Születtünk –

Margit: (a táncosok után mutat)

Látod, gondtalan

Testükben forró vér kering.

Elfáradnak? Jön perc megint

És újrakezdik.

Faust: Úgy van az,

Hogy meghal, aki újrakezd.

Bevégezésben a halál,

A fényben árnyék lelke hál –

Margit: (anyásan öleli magához a
sóhajtó Faust-ot)

Lány: (riadtan, tépett ruhában szalad
Margit és Faust elé)

Jaj, Istenem a többiek

Hová lehettek?

Férfi: (a lány nyomában beleszalad)

Itt vagyok.

Lány: Nem kellesz már!

Férfi: A többinek

Adod magad? – Már adhatod!

Enyém voltál, enyém maradsz!

Szelekbe szórom híredet.

Ha majd szelekben hempereg

Gúnyolt neved, jön a tavasz,

Kinyílik majd újabb virág,

Felém kínálja illatát,

Nem is emlékszem majd terád.

Te csak maradsz a vétkedé

S ballagatsz sírva sír felé!

Lány: Gazember! Csak a testemet

Kívántad! Adtam, menj tovább!

Nő, gyenge voltam. Nem lehet

A mámort visszahívni már,

Hát bűnhődök. A bűnre jár

A bánat és a büntetés –

Csak azt mondd meg, a többiek

Hová lehettek?

Férfi: Nem tudom.

Lány: Hitványságod setét, egész.

Azt mondtad, hallgassam szavad,

S most itt vagyok – szavad miatt.

Férfi: (elneveti magát)

Nem hatsz meg, én erős vagyok.

Lány: (felsír bánatában)

A bűn vagy a bánat nagyobb

Teher? Ki érti ezt s hogyan?

Férfi: (közelít s ölelné a lányt)

Minden botnak két vége van –
Lány: (*elrugaskodik*)
Eressz el!
Férfi: (*lenézôen*)
Lány és gyenge vagy,
Miért erölteted magad?!

Lány: Megcsaltál!
Férfi: Én? Veled vagyok.
Lány: Gyalázatod annál nagyobb.
Hízelgéseddel és erôd
Hatalomával, testem fölött
Gyôztél – Ezt nem bírom tovább!
Kacagj, szakadj meg, ostoba!
Nem érted meg bûnöm soha!

Férfi: (*nem érti a lány zokogását és még mindig fölényesen*)
A bûn, ha kéjben fürdetik,
Álmodni késztet évekig –
Lány: Hová futottak társaim?
Férfi: A bûnhöz társ kell már megint?
Ha többen vagytok, nem remeg
A nôi lelkiismeret?
Lány: (*tétován elindul zokogással a táncosok után*)
Margit: (*a lány után mozduló férfi elé lép*)
Faust: (*gúnyval*)
A nôi szív, ha közbelép –
Margit: Uram, szégyelhetné magát!
Férfi: (*végigméri Margitot*)
Ki ön, honnan jön, mi jogon
Sért meg?
Margit: Uram, menjen tovább,
A síró lány nálunk marad.
Férfi: (*megfogja Margit arcát*)
Miért nem mondta hamarabb,
Hogy itt van – Oly szép a szeme!
Margit: (*a férfi kezére üt*)
Oly szemtelen, mint a legyek!
(a lányhoz megy)
Kiket keres?
Lány: Az kellene,
Hogy merre mentek?
Margit: (*mutat a táncosok után*)

– Arra el!
Táncoltak, énekeltek is.
Férfi: (*simulékonyan közeledik Margithoz*)
Jó útra hívsz te, kis hamis?
Margit: Hazudni nincs okom, uram!
Férfi: Izmos-erôs kis nyelve van.
Lány: Pusztuljon innen, rút szatír!
Piruljon vétkéért, ha bír!
Férfi: Nincs vétkem s nemcsak az enyém,
Ha van. Szép teste szönyegén
Hevertem és hogy lázt kapott
A szönyeg – én hibás vagyok?
Margit: Elég! Azonnal tűnjön el!
Azonnal!
Férfi: Jó – nem érdekel
A gôgjük, olcsó pulykaláb!
Azt mondja meg még legalább,
Maga szûz még, hogy így beszél?
Lány: (*pofonüt a férfit*)
Másokhoz menj és ott beszélj!
Férfi: (*eloldalog*)
Két nô már egy komoly veszély,
Egy nô két gond. Ha elveszem,
Unalmamat megunhatom,
Ha szeretôm s ha terhesen,
Borús égboltta nô a gond –
Megyek, lányok, maradjatok
Múlt perc egén a csillagok!
(nevetve el)

Lány: (*zokogva néz a férfi után*)
Margit: (*maga mellé húzza a lányt a lócára, leülnek*)
Faust: (*távolról figyeli ôket*)
Margit: Mondd el, mi is történt veled?
Lány: (*a sírást abbahagyja*)
Sokan voltunk lányok, fiúk.
Játszottunk, táncoltunk, ahogy
Minden leány táncolni tud.
Neveltünk. Jött egy pillanat,
A szám a szájához tapadt,
Testével hívta testemet,

Hiába mondtam: nem leht,
Magam se hittem el szavam.
A vágy nagy volt, határtalan.
Ahogy én adtam mindenenm,
Úgy hozta őt testét nekem.
Azt hittem, vége sem szakad,
De a fázós hajnal miatt
Megtudtam, hogy a szerelem
A percnél rövidebb idő.
A perc lelkünk fölébe nô,
Kihûti vérüönk s itt marad
A holt láz új vágyak miatt –
Margit: Már nem szeret?
Lány: Nem szeretett,
Csak megrabolta hitemet.
Margit: Ilyenkor a lány mit tehet?
Lány: Ha én tudom, nem kérdezem.
Margit: Hiszen nem kérdezted sosem!
Lány: De most kérdeznem kellene –
Tudsz válaszolni?
Margit: Menj haza!
Anyádnak mondd el!
Lány: A mama,
Ha ilyen rémest hallana,
Mégölne – meg – Isten bizony!
Nagy titkomat rá nem bízom.
Margit: A lány lány még, ha anyja

van.

Hazátlanul haszontalan,
Ha anyja nincs és férje sem
Védelmezi szerelmesen –
Lány: Nekem egyik sincs, mit tegyek?
Margit: Anyádhoz vidd el vétkeket,
Ő még meg tud bocsátani.
Lány: Anyámhoz vinni szégyenem,
Anyámra szórni? Nem lehet!
Hogyan tenném, hogyan tegyem?
Margit: Csak az első lépés nehéz.
Az elszánás, a szó, a hang
Apránként mozdul meg belül,
Első jaját fájdalmasan
Dalolja el a szenvedés,
Aztán szívedre települ
A megnyugvás, a fájdalom

Utáni csend s már egyedül
Erősebb vagy a félelem
Vasmarkánál –
Lány: (megnyugodva)
Úgy gondolom,
Hogy új erőt adtál nekem.
Margit: Menj, menj, megérti majd
anyád,
Hogy a nagy kint mi hozta rád!
Lány: (az orgonabokrokból letép egy
gallyat és nyújtja Margitnak)
Búbánatomnál nem lilább
A tiszta orgona – adom,
Fogadd el úgy, mint bánatom.
(arcon csókolja Margitot)
Margit: (visszacsókol)
Vigasztalásul fogadom.
(néz az elmenő lány után, majd Faustot
keresi szemével)

Lány: (intgetve elszalad)
Margit: (az orgonákkal babrál)
Letépnék minden orgonát.
Szegény virág, nem él tovább.
Faust: (Margithoz jön, ujjával a virág
közé lapoz)
Mondd, Margit, honnan ismered
A szerelmes vigasztalást
És a kegyes tanácsokat?
Margit: A lélek iskolája volt,
Ahol tanultam ezeket.
Faust: A lélek iskolája? – Ő!
Tapasztalatlan vagy s gyerek!
Margit: Minden szerelem kezdete
És vége kínzó árvaság,
Párjára vágyódó magány,
Szegénység, álom, gyötrelem,
És én már érzem és tudom,
Hogy ez mikor, miket jelent.
Faust: Szomorúan mondtad ezt.
Margit: Lemondással, kedves Faust.
A lány sorsából már tudom,

Hogy mit kell tennem.

Faust: Mjt teszel?

Margit: Ábrándom lázas és ezer,
Pirító, boldog fájdalom,
S íthagylak mégis – elmegyek.
Nem tűröm el önzésedet.
Élhetsz magadban. Célokat
Kergethatsz apró gondolat
Szárnyán – szíved, eszed miatt.
Szerelmem úgyis fent lebeg
A változó idő felett.
Fáraszthatod erőidet,
Amíg kedvednek jót tehet.
Most már elég erős vagyok,
Hogy várjak másra és nagyobb
Csodára – Ég veled, Faust!
Felejts el, kedves, hogyha tudsz!
(elindul lassan)

Faust: Elmégy, Margit? Hová
szaladsz?

Itt lennék én és a tavasz?
(meggyôzôdés nélkül)

Margit: *(a szîn szélén megáll, talán
szólni akar, de elmegy)*

Faust: *(egy ideig még néz a lány után,
aztán idegesen sétálni kezd)*

Eddig harcoltam ellene,
És most úgy érzem, kellene.
Miért van az, hogy délibáb,
Ahogy kifesti önmagát
A sűrű távolságon át,
Tündéribb, vonzóbb, igazabb,
Mint itt a tiszta igazak?
Pár lépést tenni kellene
Utána, érte és vele,
Aztán érezném, értene,
Megérteném –
(megindul Margit után, megáll)

De nem lehet!
Áldozzam fel nagy céljaim
Érzelmimnek? Nem lehet!
Mit kell tennem? Mit is tegyek
Ha Isten van, ha szellemek
Festik meg a látóhatárt

Reménnyel, hát segítsenek!
Isten, gyere, ne késs, ne várd,
Hogy elveszítsen önmagam.
Amíg a lélek harca van,
Addig segítsen az idő,
Az éhes, elmúló idő,
Ami felfalja önmagát
És mégis-mégis él tovább!

Dörgés-szerû robaj szakítja meg Faust
vívódását.

Hat boszorka, füstszínû, fátýolszerűen
lengô ruhákban
futnak be a szînre. Csúfságuk és
mosolygásuk elképesztô.
Körülfogják Faustot. Kacagnak.

Faust: Kik vagytok? (A szemét befogó
boszorka kezét letépi arcáról és ellöki a
vénséget magától)

Furcsa némberek!

1. boszorka: Furcsák vagyunk és
némberek,

De sorsunk van, szívünk szeret.

Faust, mondd, nem tetszünk neked?

Faust: Ôszintén mondom, nem nagyon.
(megnézi ôket)

Vének vagytok, csúnyák, setét
Rongyokban – Rémes fájdalom
Megnézni szörnyû arcotok.

1. boszorka: Gondold meg, bennünk
is lobog

Az első láz emléke még.

Hiába is van itt setét,

A szívünkkel emlékezünk,

Lelkünkkel visszaláthatunk

Oda, ahol szebb volt napunk.

Most is azon forog eszünk,

Hogy régi lázban jók legyünk,

S valakinek még jót tegyünk,

Amíg időnk van –

Faust: *(az 1. boszorka arcába néz,
megfogja, maga elé fordítja)*

– Szent egek,

Nagyon vaskos csúfságotok!
Ti a bűnnek sem kellettetek!
(karját összefonja és nézi a boszorkák
észrevétlen induló táncát)

1. boszorka: Nekünk bűnök nem
kellenek.

Vágyunk már testetlen lobog.
Nem emberi szándék vezet,
Fény izzik bennünk vér helyett.
Hiúság sincs bennünk, uram!

Faust: Miért élnek hát, asszonyom?
(tettetett tisztelettel meghajol a boszorka
előtt)

Életüknek mi célja van?

1. boszorka: Faust fiam, ne légy
bolond!

Faust: Honnan tudod az én nevem?

1. boszorka: Egész világod ismerem.

Faust: Ha ismersz, akkor ismered

Életrontó gyötrelmemet?

1. boszorka: (magát kellettően dúdolja
a többiek dalát)

Igaz, bevallom, ismerem.

Faust: Mondd hát, mi történik velem?

1. boszorka: Jövöbelátni nincs erőm.

Faust: Add hát okos tanácsodat!!

1. boszorka: A férfi mindig szót fogad,

De csak magának – Ösztöne

Űzi munkáját. – Fegyvere

Konok hiúság. Jótanács

A tettnél nem ront, nem segít.

Faust: (megigézetten a ravasz boszorka
képébe bámul)

Segíts a döntő percekig,

Ott majd az én eszem vigyáz!

1. boszorka: Itt és így nem segíthetek.

Faust: Miért jöttél? Ki küldhetett?
(megrázza a boszorkát)

1. boszorka: Egyik kérdésre felelek.

Jöttem, jöttünk, mert kell neked

Ez a rövid találkozás.

Ha bármit gondolsz vagy csinálsz,

A lelked alján ott lesziünk.

Ha semmi más erőt nem ad

Találkozásunk, a tudat,
Hogy itt hatan, mi ismerünk
Téged s olykor aggódhatunk
Miattad – ez továbbvezet.

Faust: Inkább most add a két kezed!

1. boszorka: Nem adhatom, megyünk
tovább.

Itthagyjuk táncaink nyomát,
Elszörtük néhány jó szavunk,
Igaz barátaid vagyunk.

Kedves Faust, megyünk tovább,

Jó éjszakát, jó éjszakát!

Boszorkák: (felzárkóznak vezetőjük
megé libasorban és búcsúznak)

Bizony-bizony megyünk tovább,

Kedves Faust, jó éjszakát!

Faust: Itthagytok?! Kínzó önmagát

Egy embernek, aki nagyobb

Szeretne lenni a nagyok

Hatalmánál, az istenek,

Az Isten tiszta részese,

Önnönmaga egyeteme

Szeretne lenni! – Értetek!?

1. boszorka: Céłod nem szűnik meg
sose. (sajnálkozóan felnevet)

Az Isten tiszta részese?

Faust: Rosszul mondtam: igaz egész,

Időfeletti életem

Nyugalmával. – Ha ködbevész

A tér, az újraszületés

Időrehajló irama,

Ha végetér az éjszaka,

Ahol eddig gazdálkodunk,

Kolduspercek el mérve meg

A tetteket, önnönmagunk,

Meg a pusztuló életet,

Akkor Faust parancsot ad

Mindennek és mindenkinek:

Zúzzák szét a korlátokat,

Nincsenek többé istenek,

Csak isten van és az – Faust!

1. boszorka: Ezt elhiszem: álmodni
tudsz.

Faust: Ez álom s csak álmodhatok?

1. boszorka: Ébren vagy, álmodik hited.

Faust: Én élem, érzem a hitet.

Értsétek meg, segítsetek,

Hálám nem lesz szegény –

1. boszorka: – Hiszem,

Így még nem mondta senkisé

Vágyát nekem. – Meggondolom,

Hogy mit tegyek, te, kis bolond!
(elindul kifelé, a többiek nyomában és utolsó mondatát többször ismétlik)

Csinos fiú, csinos bolond –

Faust: (utánuk megy) Mondd, asszony, elmenjek veled?

1. boszorka: Jöhetsz, de én nem hívtalak.

Vitorlát húzhatsz és szelet

Alája kérhetsz – ezt lehet.

Faust: Úgy érzem, itt a pillanat.

Megyek veled – (átöleli a boszorka derekát és lépést tart vele)

Megyek veled!

De ha becsapsz, fejed veszem!

1. boszorka: Ilyent nem ígért senkisé

Miattam és szépségemért,

De látom, hogy Faust megért.

Faust: Téged megért s nem önmagát

És csak magáért megy tovább!

1. boszorka: (megfogja Faust kezét, kivezeti a színről)

Nézzük a hívô út nyomát!

Távolról halk zene szûrôdik, halvány fény erősödik fel, távoli hang kiált fel, talán a lélek mélységeiből:

Virág az éj, nincs illata,

Fény nem mosdatja szirmait,

Gyümölcse néma éjszaka,

Szépen beérik hajnalig –

A perc és vágy ezerszeres,

Nem láncszem, hosszú láncolat,

Békét és megnyugvást keres

A csillagszülô ég alatt –

Faust anyja gyászruhában, a hirtelen támadt csendben, könnyeit törölgetve

belépdél. Arcán és mozdulatain tanácstalanság:

Hová viszik a fiamat?

Nem így fogant szívem alatt!

Nem így álmodtam nászomat,

Más volt a szándék s gondolat.

Nem is szándék volt, szerelem,

Virágszirom a szívemen –

Most gúnyolják életemet,

Ringyók bandája sír-nevet – (fához dől és rázza a sírás)

Lány: (fehér ruhában, az érintetlenség bájával arcán bejön a fák közül a színre, megáll az anya megett, megsimogatja az anya haját, megcsókolja a lelógó kezét, virágot tép vizsgálatul)

Fogadd el szûz virágomat.

Fénylik minden szírom alatt

Az első boldog pillanat,

Amelyből csak sóhaj marad,

Vagy könny és fénné bomlik át,

Ahogy átéli önmagát –

Anya: (megnézi a lányt a bánatból ébredôk riadtságával)

Ki vagy te, jó lélek?

Lány: – Leány.

Egy lány. Megyek fiad után,

Megyek, amíg elérem ôt.

Anya: Hol várod? A halál előtt?

Lány: Korábban – még lesz ideje,

Hogy mindenét jóvátegye.

Anya: Csak memék, tudnék hinni még.

Lány: Ne kételkedj! Minden semmiség.

Minden jól van, ha úgy veszem

S ha kínlódom keservesen,

Másnak nem fájhat, csak nekem,

Ha térdelek tövisen

S ha fájnak, szívem válaszol:

Tövisnek is virága volt –

Anya: Sokszor van olyan fájdalom,

Ami túlnô a tövisen,

Ami, ha végig gondolom,

Nem érthetô meg sohasem.

Lány: Van és legyen! Tudom, hiszem.

De akit hívott a levés,
Az mindennek élébenéz.
Anya: Gyógyítod sajó lelkemet?
Lány: Hidd el, hogy minden kín
megett
A gyógyítás hoz balsamot.
Anya: En már meg sem gyógyulhatok,
Félig halott, halott vagyok.
Lány: Ha visszahív a fájdalom
A földre és a szeretet
Ígéretet néked életet,
Akkor az élők súlya nyom.
Anya: Ki vagy te? (megsimogatja a
lány arcát)
Lány: Mért is kérdezed?
(távolról asszonyi hangokból
szövegtelen dallam indul)
Hallod, a hang kér, hív, szeret –
(átkarolja az anya vállát és mennek Faust
után)
Asszonyi kórus: (lassan erősödik, aztán
közelről, mély megindultsággal)
A nap az éjszakába tér,
Sorsunkat váltják csillagok,
Fények gyúlnak mindenkiért
És tegnap szülhet holnapot.
Álmod szö éjjel hold-anya,
Valóráváltja azt a nap.
Fényt olvaszt minden éjszaka
S a fényel mások játszanak.
A mindenség csak így telik,
Így lesz boldog, mint még soha,
Várunk a végső reggelig,
Ott lesz lelkünk odahaza –
Lány: Gyere velem, gyere velem!
Anya: Fiamra várok, visszajön.
Lány: Honnan tudod?
Anya: Úgy érzem.
Nem is érzés ez, sejtelem,
Erős, hogy nay tetté legyen –
Faust: (futva visszajön, csalódva
nekidől az első fa törzsének)
Ha tudtam volna, mennyire
Nem ért, nem ismer senkise,

Akkor sosem megyek velük.
Becsapnak mindig, mindenütt,
Én meg folyton hiszek nekik.
A lelkemet édesgetik,
A hitemet kerülgetik,
A testemet élesztgetik
Újabb kalandra és ha jön
A pillanat, nehéz időm,
Elhagynak – (hajába túr)
Lány: (az anyának odasuttog) Akkor
én megyek.
Te menj most hozzá közelebb.
Az én szerencsém távoli. (elmegy)
Anya: (körülnéz) Ki tudja ezt
megérteni?
(fia mellé lopózik, kezét a fiú fejére
teszi)
Tudtam, hogy itt vagy, jó fiam.
Faust: (Ámulva néz anyjára, sokáig
nem tud szólni)
Anyám, honnan jöttél, anyám?
Anya: Nem kell kérdezned, itt vagyok.
Boldogságom határtalan,
Hogy érezlek –
Faust: Ha mondanám,
Hogy már nem élsz s ha a halott
Nem nyugszik, baj keletkezik,
Mi lenne?
Anya: Csak anyád vagyok.
Ó, nemcsak elmúlt évekig
Vagyok anyád. A végtelen,
Időtlen élet megszabot
Pályáján egy maradsz velem,
És benned azt szerethetem,
Hogy vagy s enyém vagy –
Faust: Ó, anyám,
Ha tudnád árvaságomat
Viselni, tudnád életem
Kálváriáját –
Anya: Kisfiam,
Az élet nem határtalan.
Faust: Jó, vége van, de itt belül,
Amíg a percek súlya nyom,
Már végtelen a fájdalom,

Amíg lelkem meg nem szakad,
(távolra mutat!)

Vagy az árnyékolt utakat
A szűrt fény nem hálózza be!
Anya: Hagyd el! Ne is törődj velem!
Nézz rám – szememben él a hit.
Tragédiád szent titkait
Megírják néma csillagok.
A szenvedés nem lesz halott.
A szeretet, a szerelem
Vágyból, sejtésekből szövi
Útját s az út időtelen,
Azon jár emlék, szív, levés,
Talán pár lépés ködbevész,
De a sors nem felejtheti,
Hogy milyen árnyék terheli.
– Vigyázz magadra, mert szeret
Anyád s a lelkiismeret. (megcsókolja

fiát)

Faust: (ölelve tartja) Oly jó veled
együtt, anyám!

Te vagy a béke, nyugalom.
Csókok segít fiad baján.
Anya: A szeretet minden bajon
Akar, szeret segíteni.
Ilyenkor minden oly kevés,
Csak semmi minden és egész,
Egy perc évekkkel van éli,
Években néha perc se fér,
Mikor a lelkünk hófehér – (messzire

hallgatózik)

Faust: Anyám, segíts a lelkemért!

Anya: Megyek, fiam, az óra üt – (távoli
óraütés hallik)

A perc, a tűnő alkalom
Mindent bevégez mindenütt –
Faust: De nem végez be teljesen,
Nyomában száz emlék marad,
Ami nem múlik el sosem,
Ami a szívből egy darab,
S testünkben néma fájdalom –

Anya: (megsimogatja Faust fáradt
arcát)

Az éjszakából hajtja ki

A fény csodás sugarait
És úgy tud újra hajlani
Az éj felé, hogy megtelik
Szent tartalommal –
Faust: – Ó, anyám,
Csak a búcsút ne hallanám,
Maradj velem, maradj velem!
Anya: Lejártak évek és napok,
Kedveském, nem maradhatok.
Nekem is fáj, mikor anyám),
Holtan feküdt ravatalán.
Tudom, a búcsú nem segít,
Nem oldja lelkünk titkait.
A lenni olyan akarat,
Ami mindig másé marad.
Hogy én lettem, nem azenyém,
És hogy te vagy, az én okom.
Meyek – auz éjszaka helyén
Új hajnal jön, a csúcsokon
Majd újabb nap jelentkezik.

Faust: Maradj, anyám, oly kedves itt!

Az éjszaka mélységeit
Most kezdi ránk kiönteni
Az ég, a föld. Most lesz teli
A lelkünk és vérünk felett
Mámor feszít ezer szelet,
Amíg a szálló perc zenél,
Fájdalmam alszik, vagy nem él,
Nem érzem. Minden kínomat
Szárítja két szelíd szemed.

Anya: Meyek, de egyet mondhatok.

Hagyd veszni minden bánatod,
A cél mindig szíved legyen,
Hagyd élni tisztán, szívesen.
Ha meghalsz, elhozod nekem.
Addig csak távolról lesem,
Hogyan botorkálsz, merre jársz.
Féltő szeretetemet vigyáz –
Csókolj meg, elveszett fiam – (Faust
válasza nélkül elmegy)

Faust: (anyja után néz, ujjaival keresi
az anyai csókok helyét arcán)

Elhallgatott a tiszta hang,
Nem látom égi szemeit,

Magam maradtam – Nem segít
Édesanyám szeretete?
Elment – megőrülök bele!
(Türelmetlenül jár fel-alá)
Üres maradt kicsiny helye,
Elmúlt lelkének illata,
Helyébe itt az éjszaka.
Hogy mondta? Arról nem tehet,
Hogy ő is hordott életet,
És én is ártatlan vagyok
A bűnben, hogy ezt a napot
Megláttam – Igaz ez? Anyám
Ezt mondta – Az édesanyám.
Elindulnék igaz szaván,
De bent, a másik hang szaval,
Megőrjít vad tréfáival:
Nem hinni, nem, nem, senkinek,
Hazudják csak, hogy értenek,
Hazudják földi igazuk,
Ezerfelé kering az út
És mind-mind önmagába tér:
A fekete sokszor fehér,
Mert sokszor arra ébredünk,
Hogy csak árnyékot lát szemünk –
Árnyékot, részeg képzelet
Ajándékát, a föld felett
Elúszó csillagok sarát,
És nincs egy értő jó barát,
Aki egyszer megmondaná:
Honnan jön életünk, hová
Haladhat? Bújtam könyveket,
S nem gyulladt fény betűk megett,
Őrzöm magányom perceit
A zajtól, várom ihletét,
S a csend megugrik, nem segít,
Hajnal nem készül, a setét
Világot kérdi két szemem:
Az életem hová tegyem?
Itthagytá testemet anyám,
Ruhám a szégyen s a magány.
Valami fáj szívem alatt,
Szerény kívánság, gondolat:
Ki hozza meg nyugalمامat?
– Erőmet érzem, ismerem,

Nem vállalom, a kis halált,
Túltenni vágyok emberen,
A földön, égen, mindenben,
S ha bennem az idő megáll,
Legfeljebb rúgok rajta még,
Hogy irtsa mások életét,
D engem hagyjon – (nyugodtabban)
Mit tegyek?
Utak nyomán magas hegyek,
Magas hegyekben rejtelem,
Veszély a rejtelmek megett.
A titkok nyitját felfedem,
Így lesz minden hegy birtokom,
Így lesz a mélység az enyém,
Míg a magasságok helyén
Igába hajtom az eget,
Mások világát, ha lehet –
És jönnek majd az utakon,
Utakhoz szokva milliók,
Akiüknek büszkén mondhatom,
Bennem nem kell csalódnok!
A céljuk, lényegük lesznek,
Aki a célhoz érkezett,
Tévelygőből tökéletes
Nyugalmú ember, akinek
Lába elé lefekszenek
A föld, a láthatatlan ég,
Minden s várják ítéletét –
Hallod, Faust, mivé leszel,
Ha egyszer célhoz érkezel?!
Mi a mi célunk s eszköze?
Mondd csak, Faust, megértesz-e?
(Összemarkolja mellén a ruhát és belső
fájdalmában csaknem tépi)
Világot egybetartani
Belül, hogy vak hatalmai
Ne gázolják agyon hitem,
Álmom, merész szándékaim:
Ez az imádság, ez a kín!
Hová menjek, hová legyek?
Omoljon rám a messzi ég!
Ömöljenek a tengerek
Testem fölé, lelkem fölé,
Söpörjenek el semmivé,

Mert egy ember csak semmiség,
Látszat, ábránd, hit, dőreség,
Fecsérli szívét és eszét –
Faust, Faust, mi lesz veled? (vár
szorongva)
Nincs visszhang, nincsen felelet.
Ha lenne, új kérdéseket
Tennék fel, amiket lehet
Vagy nem lehet megérteni. (zsebéből
fegyvert vesz elő)
Haljunk meg hát, Isten neki!
(Tétova mozdulatokkal keresi a
megoldás irányát)
Hová menjek, hová megyek? (Vihar
indul, villámlás)
Simuljatok folyók, hegyek,
Egek, most harmatozzatok
Lelkemnek bűnbocsánatot! (eldobja a
fegyvert)
Mercurius: (előkelő világfí. besétál a
színpadra, felismeri Faustot, régi barátját-
iskolátársát és a távozástól visszatartja)
Faust, hová mégy, merre futsz?
Faust: (hátra se néz) Ki vagy?
Mercurius: Ismersz? Mercurius.
Életed és gyerekkorod
Hú cimborája – én jövök,
Mert tudtam, hogy kockán forog
A lelked és az életed –
Talán ha ép most nem jövök
Pálcát törnek sorsod fölött
A rút viharzás kínjai – (közel megy
Fausthoz)
Jöttem, neked segíteni –
Faust: Te érezted? Miért s hogyan?
Mercurius: A léleknek vonzása van,
Felfogja mások titkait –
Faust: A lélek tombol és vakít,
Nincs titka, nincsen ereje,
Csak vágya s nem bírok vele!
Mercurius: Faust, nyugodj meg, mit
akarsz?
Faust: Mióta élek, dúl a harc
Belül a most már menekülők.

Mercurius: Hová?
Faust: Hová?
Mercurius: Menekülőt
Nem kedvel senkisémet – maradj! (a
vihar elcsendesedik)
Faust: Miért nem jöttél hamarabb?
Most már nagyon fáradt vagyok.
Mercurius: A cél most tisztábban
ragyog,
Mint máskor.
Faust: Mért?
Mercurius: Mert lelkedet
A fáradtság ejtette meg.
Mi volna célod? Ha lehet,
Tanácsommal segítelek.
Tudod, hogy minden szellemek
Jó öccsüknek tekintenek,
Nálam könnyen megy a dolog:
Mosolygok itt, parancsolok
Amott, hízelgek, veszteget
A pénz – ha kell – a szó helyett.
Faust: Baráti szó – vigasztalás.
Mercurius: Az a fontos, hogy rátalálsz
Az útra, merre menni kell –
Mivel segítek, mondd, mivel?
Faust: (sóhaj) Ember vagyok és
kergetem
A nékemosztott álmokat.
Egy régi célt hordoz szívem,
És mindig csôdöt mondogat.
Nem is cél már, nem is hiszem.
Mercurius: Mi az a cél, mondd el
nekem!
Faust: Lehetnék ember, aminô
Nem volt, mióta az idô
Idô – célom első foka.
Mercurius: Ennél nincs egyszerűbb
soha! (felnevet)
Faust: Várj csak! Érzem gúnyám alatt
A húst, a bőrt, a csontomat.
Tudom, hogy mindez csak salak,
Amit felôröl az idô.
– Egy érzés kell a lelkemen,
Ami testem fölêbe nô,

Ami igaz, időtlen,
Hatalmasabb az értelem
Erejénél. Csak ez legyen
A császár minden percemen!
Mercurius: (Hosszasan töpreng,
járkálni kezd)
Azért van sorsunk és eszünk,
Hogy mindent jól megtervezünk.
(Mint aki valamit talál)
Mióta a világ világ,
Minden komisz komédiát
Ismér Vulcanus. Csak neki
Kell sorsodat elmondani,
Megfejtí nyitját emberi
Mértékkel, aztán isteni
Erő teljén te mégy tovább,
Ellátod álmaid baját! (alkudó kezét
nyújtja Faustnak)
Isten neki!
Faust: (elfogadja a kezét) Isten neki!
Ezen már nincs mit veszteni.
Reményem újul jóbarát
Ígéretén, öreg legény – (megöleli
barátját)
Mercurius: Ne is fecsegjünk hát
tovább!
Az éj repül s repülök én!
Előbb én megkörnyékezem
Nagy munkájában és ha fényt
Látsz ablakában – hát gyere!
Mire a hajnal istene
Fölénkborítja bíborát,
Áldást iszik két jóbarát,
Faust, Faustom!
Faust: Nem hiszem.
Nem biztosít még semmisen,
Hogy minden részlet jól van itt.
Mercurius: A kezdet még nem biztosít
Semmit, de el kezdeni,
Mert másképp nem végezheti
A szándék a nagy tetteket.
Faust: Tudás van Vulcanus megett?
Mercurius: Csodás nevét ismerheted?!
Faust: Van hozzám jóindulata?

Mercurius: Tudás tudás, az éjszaka
Csak éjszaka – Hiszed nekem,
Hogy megszerzem, tenyerelem
Hozom tudását s csak neked.
Megyek és jössz! Az alkalom
Kínálkozik – a hátamon
Érzem a nagy bizsergetést,
Szemem a végtelenbe néz,
Ott látja nagy barátomat
Tetté érlelt szándék alatt,
Már teste nincs, csak szelleme –
Megyek s te jöjj! (elsiet)
Faust: Csak szelleme – így kellene.
(töpreng)
Megyek. Próbálkozzunk vele!
Mit veszthetek még? Az időt?
Egy vagyunkam semmi több,
Talán még az, hogy sejtenem,
Éreznem kell csúf életem.
– Ó, mennyi fél, nyolcad, negyed,
Törtnek tört része, kezdetek,
Sehol egy tett, amely egész,
Nincs szó, amely öröme kész.
Ha tudnám, Isten, hol lehet,
Amit kiosztott kezdeted,
Ki az, aki végezhetett,
Vagy hol van egy hit legalább,
Amely bevégi önmagát? (tehetetlenül
beleölel a levegőbe)
– Menjünk keresni – el – tovább!
(Meggyőződés nélkül fut Mercurius
után)

